

ТМ	Г. XXXIII	Бр. 4	Стр. 1619-1620	Ниш	октобар - децембар	2009.
----	-----------	-------	----------------	-----	--------------------	-------

Приказ дела
Примљено: 5.9.2009.

Драгомир Јанковић

ДЕРВИШИ МЕЂУ РОМИМА*

У оквиру пројекта „Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције”, који под покровитељством Министарства науке Републике Србије изводи Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета у Нишу, изашла је двојезична, српско-енглеска, студија о текијама, тарикатима и шејховима нишких Рома, под насловом „Устала Јемка”, аутора Драгољуба Б. Ђорђевића и Драгана Тодоровића.

Књига је једна од ретких емпиријских студија о исламу на тлу Србије. Домаћи аутори, који су до сада писали о исламу, бавили су се искључиво оним изван наше земље, због чега монографија сама по себи има изузетну вриједност. Утолико већу јер се бави делом и тзв. хетеродоксним, шиитским исламом једне од мањинских етничких група.

Састоји се од три интервјуа са тројицом шејхова из Ниша, рифаијског и кадиријског реда. Аутори су вјешто смишљеним и постављеним питањима приказали како изгледа и у чему се састоји вјерски живот једног дијела нишких Рома. Овај истраживачки метод завређује сваку похвалу, јер се његовим коришћењем избегава субјективност истраживача, која је у области друштвених наука готово неизбежна. Изузетно је тешко писати о својој или туђој националној или вјерској групи, а не приказати је, свјесно или несвјесно, у љепшем или ружнијем свјетлу него каква она реално јесте.

Предговор за књигу написала је др Маргарита Карамихова, ванредни професор Одјелења за балканску етнологију Етнографског завода Бугарске Академије наука из Софије. У свом излагању др.Карамихова је навела досадашње истраживачке подухвате у земљама у окружењу везане за ромску етничку заједницу, истакавши неопходност сарадње међу научницима у региону. Посебно је похвалила двојезичност издања, која премошћује језичке баријере.

Због чињенице да „слика вриједи више од хиљаду ријечи”, филм који је додаток књизи, можда представља и већу вриједност од саме књиге. У првом дијелу филма приказан је риједак догађај увођења у чин новог шејха.

---

zenicablues78@hotmail.com

* Драгољуб Б. Ђорђевић, Драган Тодоровић: Устала Јемка (текије, тарикати и шејхови нишких Рома) (*Jemka Has Risen: Tekkias, Tarikats and Sheiks of Niš Romas*), Филозофски факултет, Ниш 2009, 100. страна (+ 20 фотографија на 10 страна и ДВД филм у трајању 2 часа и 6 минута) (двојезично издање: на српском и енглеском језику). Превод на енглески др Драгана Р. Машовић.

Други дио филма приказује зикр, централну седмичну молитву, са посебно фасцинантним чином пробадања појединих дијелова тијела учесника молитвеног скупа, међу којима је и дјечак предадолесценског узраста.

Оно што би се могло навести као мањи недостатак књиге је индекс са објашњењима непознатих појмова. Мањи, јер је већина термина разумљива из контекста, а неке је у предговору објаснила др Карамихова. Али сматрамо да би ипак, због боље прегледности и лакшег читања, било корисно да се ти термини са кратким објашњењима налазе на једном мјесту. Неки појмови, конкретно тарикат и мевлуд, нису објашњени.

Филму би, пак, могла да се дода титл, како би већи дио обреда, који се изводи на арапском језику и међусобна конверзација учесника, која се углавном одвија на ромском језику, били разумљиви широј популацији која не разумије наведене језике. То би, свакако, знатно поскупило наредно издање књиге, али би је и учинило знатно вреднијом. Корисно би било и накнадно снимити и убацили краће коментаре неког од стручних лица које је присуствовало молитви, у којима би били објашњени поједини њени дијелови, симболика радњи, боја на одјећи коју носе за вријеме молитве, хијерархијска структура међу учесницима (зашто неки од њих пробадају сами себе, а другима дијелове тијела пробада шејх) и сл.